

22. 10. 2013

SDĚLENÍ ČLENŮM

(91/2013)

Věc: Odůvodněné stanovisko Senátu Parlamentu České republiky týkající se návrhu nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (COM(2013)0534 – 2013/0255(APP))

Podle článku 6 protokolu č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality může každý vnitrostátní parlament ve lhůtě osmi týdnů ode dne postoupení návrhu legislativního aktu zaslat předsedům Evropského parlamentu, Rady a Komise odůvodněné stanovisko uvádějící, proč soudí, že dotyčný návrh není v souladu se zásadou subsidiarity.

Podle jednacího řádu Evropského parlamentu je za dodržování zásady subsidiarity odpovědný Výbor pro právní záležitosti.

V příloze naleznete pro vaši informaci odůvodněné stanovisko Senátu Parlamentu České republiky týkající se výše uvedeného návrhu.

SENÁT
PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

9. FUNKČNÍ OBDOBÍ

345.

USNESENÍ SENÁTU

ze 14. schůze, konané dne 9. října 2013

k návrhu nařízení Rady o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce (senátní tisk č. N 82/09)

Senát

I.

1. dospěl k závěru,

že návrh nařízení je v rozporu se zásadou subsidiarity ve smyslu čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, neboť Komise neprokázala nezbytnost jednání na úrovni Unie ve formě zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce ani skutečný přínos zřízení Úřadu, zejména s ohledem na problémy, které by s jeho zřízením a fungováním byly spojeny;

2. přijímá

podle čl. 6 Protokolu o používání zásad subsidiarity a proporcionality připojeného ke Smlouvám k návrhu nařízení odůvodněné stanovisko o jeho rozporu se zásadou subsidiarity, a to z důvodů uvedených v bodech II.1 až II.5 tohoto stanoviska;

II.

1. nesouhlasí

s tezí Komise o nedostatečnosti a nejednotnosti postihu trestné činnosti proti finančním zájmům Unie v členských státech, jakožto argumentem pro zřízení Úřadu, neboť se domnívá, že tuto tezi lze obecně vztáhnout k jakékoli oblasti trestné činnosti a zřízení Úřadu nevyřeší příčiny uvedeného stavu:

- rozdíly mezi členskými státy jsou dány především rozdílností trestněprávních předpisů, ale i obecně fungováním justičních a správních systémů, včetně ekonomických a administrativních podmínek, což nařízení nemůže vyřešit;

- na účinnost postihu trestné činnosti proti finančním zájmům Unie mají vliv především obecné obtíže spojené s odhalováním různých druhů finanční kriminality, které se však netýkají specificky jen nakládání s prostředky plynoucími do nebo z rozpočtu EU;

2. má pochybnosti

o skutečném přínosu zřízení Úřadu, zejména s ohledem na následující:

- Úřad bude plně závislý na stávajících zdrojích informací a efektivita jeho činnosti bude nadále podmíněna efektivitou činnosti vnitrostátních orgánů;
- ačkoli nařízení usiluje o to, v co největší míře respektovat vnitrostátní předpisy, bude jeho aplikace trestní řízení komplikovat a prodlužovat, např. i nutností podávání předběžných otázek k Soudnímu dvoru za účelem výkladu nařízení nebo potřebou vyhotovovat překlady pro účely dozoru a rozhodování centrálního evropského žalobce;
- právní nejasnosti spojené s fungováním Úřadu mohou vést k vyšší četnosti procesních pochybení, která znemožní potrestání pachatelů;
- vyšší účinnost stíhání může nakonec vyplynout spíše ze snížení procesních standardů (např. povinnost akceptovat i důkazy, které nebyly opatřeny v souladu s právem státu, před jehož soudem se řízení vede), než ze zřízení Úřadu jako takového;

3. připouští,

že v případě vyšetřování probíhajícího ve více členských státech může být spolupráce pověřených evropských žalobců z různých členských států jakožto součástí jednoho orgánu efektivnější a rychlejší než současné nástroje; Komise však navrhuje založit působnost Úřadu i pro trestné činy vztahující se k jedinému členskému státu a neuvádí, jak často je vyšetřování trestné činnosti proti finančním zájmům Unie skutečně vedeno ve více státech;

4. považuje

za účinnější nástroj k ochraně finančních zájmů Unie posilování a prohlubování stávajících mechanismů přeshraniční spolupráce orgánů činných v trestním řízení, neboť tyto mechanismy, z nichž některé fungují teprve krátkou dobu, mohou být využívány efektivněji; k tomu by mohlo přispět například i posílení jejich administrativních kapacit a rozšíření informační a analytické podpory poskytované orgánům členských států;

5. považuje

proto návrh nařízení za předčasný, přičemž připomíná, že dosud nebyla plně implementována a vyhodnocena poslední reforma Eurojustu, takže nelze učinit závěr o její nedostatečnosti;

6. upozorňuje,

že nařízení by mohlo narušit úroveň ochrany základních práv zaručenou ústavním pořádkem České republiky a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (v důsledku čehož může být též v rozporu s Listinou základních práv EU), a to zejména pokud jde o právo na

zákonného soudce, kterého se dotýká široké uvážení evropského žalobce při volbě příslušnosti trestního soudu, a právo na spravedlivý proces, kterého se dotýká jednostupňové rozhodování Úřadu a absence opravných prostředků proti rozhodnutím upraveným v nařízení, s výjimkou možného soudního přezkumu, např. ochrana poškozeného v případě zastavení řízení, jakož i absence procedury rozhodování o podjatosti evropského žalobce s výjimkou soudního přezkumu;

7. proto vyzývá

Komisi k podrobnější analýze ústavněprávních dopadů nařízení v jednotlivých členských státech a k odpovídajícím změnám návrhu;

8. pokládá přitom za žádoucí,

aby možné zřízení Úřadu a jeho podoba byly velmi důkladně projednány při co možná nejširším zohlednění připomínek členských států vycházejících z jejich zkušeností v oblasti trestní justice;

9. doporučuje

za účelem minimalizace nejasností týkajících se použitelnosti vnitrostátních trestních předpisů, aby byly otázky navázání substantivní úpravy nařízení na vnitrostátní právo vyřešeny buď přímo v nařízení, nebo by nařízení mělo výslovně potvrdit, že jejich úprava je ponechána členským státům;

10. požaduje,

aby Úřad vystupoval vůči třetím státům jen prostřednictvím orgánů členského státu;

11. připomíná,

že úprava ochrany osobních údajů zpracovávaných Úřadem musí být v souladu s probíhající unijní reformou ochrany osobních údajů;

III.

1. žádá vládu,

aby Senát informovala o tom, jakým způsobem zohlednila toto stanovisko, a o dalším vývoji projednávání;

2. pověřuje

předsedu Senátu, aby toto odůvodněné stanovisko postoupil předsedům Evropské komise, Evropského parlamentu a Rady EU.